

Passiestonden

2024

De wonderlijke ruil

Introductie op de Passiestonden 2024

De Kerk leeft toe naar Goede Vrijdag en Pasen. In deze Stille Week stappen we vier dagen lang even uit de hectiek van het alledaagse leven en concentreren we ons op het lijden en sterven van de Here Jezus. Dat doen we in de ingetogen en sobere setting van de Passiestonden, waarin ruimte is voor stilte en meditatie.

Wij vragen u mee te werken aan de ingetogen en sobere sfeer door stil te zijn, ook bij het binnenkomen en verlaten van de kerk. Aan de voet van het kruis zijn we stil om het lijden en sterven van onze Heiland in eerbied te gedenken.

Dat doen we dit jaar rond het thema 'De wonderlijke ruil'. De inspiratie daarvoor komt uit het klassieke avondmaalsformulier. Daarin gaat het over Christus, die mens geworden is en de toorn van God heeft gedragen. In onze plaats. Hij nam onze overtredingen op zich. En wij ontvangen zijn gerechtigheid. Dat is een wonderlijke ruil. In het avondmaalsformulier komt die ruil in verschillende tegenstellingen terug: gebonden en ontbonden, oordeel en vrijspraak, vloek en zegen, verlatenheid en nabijheid. Wij verlangen naar vier gezegende avonden waarin we ons verwonderen over deze bijzondere ruil.

De Passiestonden worden gedragen en georganiseerd door de CGK Ichtus, NGK De Brug en de Hervormde Gemeente binnen de PKN. Dit boekje bevat het programma voor alle vier de avonden. Wilt u het weer meenemen op de volgende avonden of het boekje anders bij de uitgang van de kerk achterlaten?

Maandag 25 maart 2024

De wonderlijke ruil: Hij gebonden – Wij vrijgemaakt.

Stilte bij binnenkomst

Inleidend orgelspel

Daar, in de hof van Gethsemané, werd Hij gebonden, opdat Hij ons zou ontbinden.

Gebed

Samenzang: Liedboek 177: 1 en 2

1. Leer mij, o Heer, uw lijden recht betrachten,
In deze zee verzinken mijn gedachten:
O liefde die, om zondaars te bevrijden,
Zo zwaar moest lijden.

2. 'K Zie U, God zelf, in eeuwigheid geprezen,
Tot in de dood als mens gehoorzaam wezen,
In onze plaats gemarteld en geslagen,
De zonde dragen.

Bijbellezing: Jesaja 53: 1 - 7 (NBV21)

¹ Wie kan geloven wat wij hebben gehoord? Aan wie is de macht van de HEER geopenbaard? ² Als een loot schoot hij op onder Gods ogen, als een scheut uit dorre grond. Onopvallend was zijn uiterlijk, hij miste iedere schoonheid, zijn aanblik kon ons niet bekoren. ³ Hij werd veracht, door mensen gemeden, hij was een man die het lijden kende en met ziekte vertrouwd was, een man die zijn gelaat voor ons verborg en door ons werd verguisd en geminacht. ⁴ Maar hij was het die onze ziekten droeg, die ons lijden op zich nam. Wij echter zagen hem als een verstoteling, door God geslagen en vernederd. ⁵ Om onze zonden werd hij doorboord, om onze wandaden gebroken. De straf die hij onderging bracht ons vrede, zijn striemen gaven ons genezing. ⁶ Wij dwaalden rond als schapen, ieder zocht zijn eigen weg; maar de wandaden van ons allen liet de HEER op hem neerkomen. ⁷ Hij werd mishandeld, maar verzette zich niet en deed zijn mond niet open. Als een schaap dat naar de slacht wordt geleid, als een ooi die stil is bij haar scheerders deed hij zijn mond niet open.

Instrumentaal luistermoment: Man van Smarten (Sela)

Man van smarten, man van lijden,
werd gemeden, werd veracht.

Onopvallend, zonder schoonheid,
droeg Hij alle schuld en droeg Hij alle last.

Lam dat zwijgend voor zijn scheerders staat.
Lam dat naar de slacht wordt geleid.
Door een onrechtvaardig vonnis,
werd Hij weggenomen; werden wij bevrijd.
Hij droeg alle schuld en schonk ons vrede.
Gebroken en doorboord om onze zonden.

Door zijn striemen werden wij genezen.
Door een onrechtvaardig vonnis,
werd Hij weggenomen; werden wij bevrijd.

Bijbellezing: Jesaja 53: 8 – 12 (NBV21)

⁸ Door een onrechtvaardig vonnis werd hij weggenomen. Wie van zijn tijdgenoten heeft er oog voor gehad? Hij werd verbannen uit het land der levenden, om de zonden van mijn volk werd hij geslagen. ⁹ Hij kreeg een graf bij misdadigers, zijn laatste rustplaats was bij de rijken; toch had hij nooit enig onrecht begaan, nooit bedrieglijke taal gesproken. ¹⁰ Maar de HEER wilde hem breken, Hij maakte hem ziek. Hij offerde zijn leven voor de schuld van anderen, om zijn nageslacht te zien en lang te leven. En door zijn toedoen slaagde wat de HEER wilde. ¹¹ Na het lijden dat hij moest doorstaan, zag hij het licht en werd met kennis verzadigd. Mijn rechtvaardige dienaar verschaft velen recht, hij neemt hun wandaden op zich. ¹² Daarom ken Ik hem een plaats toe onder velen en zal hij met machtigen delen in de buit, omdat hij zijn leven prijs gaf aan de dood en zich tot de zondaars liet rekenen. Hij droeg echter de schuld van velen en nam het voor zondaars op.

Samenzang: Liedboek: 51: 3

3. Ik ben, o Heer, in ongerechtigheid
Geboren en in zware schuld gebonden.
Ontvangen heeft mijn moeder mij in zonde
Zie op mij neer in uw barmhartigheid.
Gij wilt toch dat ik rein ben binnenin
Dat ik in trouw en recht voor U zal leven.
Opdat ik waarlijk zuiver ben van zin,
Hebt Gij uw wijsheid in mijn hart gegeven.

Bijbellezing: Mattheus 16: 21 - 23 (NBV21)

²¹ Vanaf die tijd begon Jezus zijn leerlingen duidelijk te maken dat Hij naar Jeruzalem moest gaan en veel zou moeten lijden door toedoen van de oudsten, de hogepriesters en de schriftgeleerden, en dat Hij gedood zou worden, maar op de derde dag uit de dood zou worden opgewekt. ²² Petrus nam Hem terzijde

en begon Hem fel terecht te wijzen: 'God verhoede het, Heer! Dat zal U zeker niet gebeuren!' ²³ Maar Jezus keerde hem de rug toe met de woorden: 'Ga terug, Satan, achter Mij! Je bent een valstrik voor Me. Je denkt niet aan wat God wil, maar alleen aan wat mensen willen.'

Samenzang: Getsemane (Sela)

De Vader die de Zoon een beker reikt,
tot aan de rand gevuld met bitterheid,
die Hem benauwt, tot wanhoop drijft.
Het water dat Hem aan de lippen staat,
een zee van zonden die Hem angstig maakt.
Hij gaat ons voor, Hij draagt ons door het lijden heen.

Zie hoe Hij aan ons lijdt, voor ons strijdt, de beker drinkt.
Wie zijn wij, dat Hij de dood in diepe nood en angst verdrinkt?

De schaduw van de dood valt in de hof,
waar Jezus worstelt met de wil van God:
de beker gaat Hem niet voorbij.
De diepte van zijn lijden, angst en pijn,
is dieper dan ons lijden ooit zal zijn.
Hij gaat ons voor, Hij drinkt ons door het lijden heen.

Zie hoe Hij aan ons lijdt, voor ons strijdt, de beker drinkt.
Wie zijn wij, dat Hij de dood in diepe nood en angst verdrinkt?

De Zoon die ons het brood, de beker reikt;
ons in zijn liefde en gemeenschap leidt,
gedenken wij in brood en wijn.
Wij drinken door zijn dood het leven in:
een zee van liefde schept een nieuw begin.
Nooit meer alleen, met Jezus één, totdat Hij komt.

Al wie dorst, wordt getroost in het brood, de beker wijn.
Neem het brood, proef van de wijn; gedenk dat wij vergeven zijn.

De Vader die zijn kind een beker reikt,
die overstroomt van goedertierenheid:
de wijnstok bloeit, de beker vloeit in eeuwigheid.

Bijbellezing: Mattheus 26: 36 – 50 (NBV21)

³⁶ Vervolgens ging Jezus met zijn leerlingen naar een plek die Getsemane genoemd werd. Hij zei: 'Blijven jullie hier zitten, Ik ga daar bidden.' ³⁷ Hij nam Petrus en de twee zonen van Zebedeüs met zich mee. Toen Hij bedroefd en

angstig begon te worden,³⁸ zei Hij tegen hen: 'Ik ben diepbedroefd, tot stervens toe. Blijf hier met Mij waken.'³⁹ Hij liep nog een stukje verder, liet zich voorover vallen op de grond en bad: 'Vader, als het mogelijk is, laat deze beker dan aan Mij voorbijgaan! Maar laat het niet gebeuren zoals Ik het wil, maar zoals U het wilt.'⁴⁰ Hij liep terug naar de leerlingen en zag dat ze lagen te slapen. Hij zei tegen Petrus: 'Konden jullie niet eens één uur met Mij waken?'⁴¹ Blijf wakker en bid dat jullie niet in beproeving komen; de geest is wel gewillig, maar het lichaam is zwak.'⁴² Voor de tweede maal liep Hij bij hen vandaan en bad: 'Vader, als het niet mogelijk is dat deze beker aan Mij voorbijgaat zonder dat Ik eruit drink, laat het dan gebeuren zoals U het wilt.'⁴³ Toen Hij terugkwam, zag Hij dat ze weer sliepen, want ze waren door vermoeidheid overmand.⁴⁴ Hij liet hen achter, liep opnieuw wat verder en bad voor de derde maal, met dezelfde woorden als daarvoor.⁴⁵ Daarna voegde Hij zich weer bij de leerlingen en zei: 'Liggen jullie daar nog steeds te slapen en te rusten? Het ogenblik is nabij waarop de Mensenzoon wordt uitgeleverd aan zondaars.'⁴⁶ Sta op, laten we gaan; kijk, hij die Mij uitlevert, is al vlakbij.'⁴⁷ Nog voor Hij uitgesproken was, kwam Judas eraan, een van de twaalf, in gezelschap van een grote, met zwaarden en knuppels bewapende bende, die door de hogepriesters en de oudsten van het volk was gestuurd.⁴⁸ Judas, die Hem zou uitleveren, had met hen een teken afgesproken. 'Degene die ik kus,' had hij gezegd, 'die is het, die moet je gevangennemen.'⁴⁹ Hij liep recht op Jezus af, zei: 'Gegroet, rabbi!' en kuste Hem.⁵⁰ Jezus zei tegen hem: 'Vriend, ben je daarvoor gekomen?' Daarop kwamen de mannen naderbij, grepen Jezus vast en namen Hem gevangen.

Gedicht: (geschreven en voorgedragen door Talitha Brink)

Stiltemoment

Samenzang: Opwekking 268: 1 en 2

1.Hij kwam bij ons, heel gewoon,
de Zoon van God als mensenzoon.
Hij diende ons als een knecht
en heeft zijn leven afgelegd.

Zie onze God, de Koning-knecht
Hij heeft zijn leven afgelegd
Zijn voorbeeld roept
om te dienen iedere dag
gedragen door
zijn liefd'en kracht.

2.En in de tuin van de pijn
verkoos Hij als een lam te zijn,

verscheurd door angst en verdriet
maar toch zei Hij: Uw wil geschied'

Zie onze God, de Koning-knecht
Hij heeft zijn leven afgelegd
Zijn voorbeeld roept
om te dienen iedere dag
gedragen door
zijn liefd'en kracht.

Afsluitende zegenbede: Pelgrimszegen van Taizé

Zegen ons, Heer Christus, op onze pelgrimsreis.

Wees bij ons en bij allen die ons dierbaar zijn, en bij allen die we ontmoeten.

Bewaar ons in de Geest van de zaligsprekingen: vreugdevol, eenvoudig,
genadevol.

Wilt u de kerk in stilte verlaten?

Dinsdag 25 Maart 2024

De wonderlijke ruil: Hij veroordeeld – Wij vrijgesproken.

Stilte bij binnenkomst

Inleidend orgelspel

Samenzang: Psalm 76:3 (NB) – God spreekt recht

3. Wie blijft er voor uw grootsheid staan?

Wie kan uw hete woede aan?

De aarde kromp van angst ineen

toen U vol majesteit verscheen.

God, U sprak recht en U bevrijdde

wie onder onrecht moesten lijden.

Bijbellezing: Job 4: 16-17 (HSV) – Een mens kan de straf niet dragen

¹⁶ Er was stilte, en toen hoorde ik een stem, die zei: ¹⁷ Zou een sterveling rechtvaardig zijn tegenover God? Zou een man rein zijn voor zijn Maker?

Bijbellezing: Johannes 3:17 (HSV) – God stuurt zijn Zoon om de straf te dragen

¹⁷ God heeft zijn Zoon niet naar de wereld gestuurd om een oordeel over haar te vellen, maar om de wereld door Hem te redden.

Bijbellezing: Marcus 15: 1-5 en 9-14 (NBV21) – Wat heeft Hij dan misdaan?

¹ Nadat ze Jezus geboeid hadden, leidden ze Hem weg en leverden Hem over aan Pilatus. ² Pilatus vroeg Hem: 'Bent U de koning van de Joden?' Hij antwoordde: 'U zegt het.' ³ De hogepriesters brachten allerlei beschuldigingen tegen Hem in. ⁴ Pilatus vroeg Hem toen: 'Waarom antwoordt U niet? U hoort toch waar ze U allemaal van beschuldigen?' ⁵ Maar Jezus zei helemaal niets meer, tot verwondering van Pilatus.

⁹ Pilatus vroeg hun: 'Wilt u dat ik de koning van de Joden vrijlaat?' ¹⁰ Want hij begreep wel dat de hogepriesters Hem uit afgunst hadden uitgeleverd. ¹¹ Maar de hogepriesters hitsten de menigte op om te zeggen dat hij Barabbas moest vrijlaten. ¹² Toen zei Pilatus tegen hen: 'Wat moet ik dan doen met de man die u de koning van de Joden noemt?' ¹³ En ze begonnen weer te schreeuwen. 'Kruisig Hem!' riepen ze. ¹⁴ Pilatus vroeg: 'Wat heeft Hij dan misdaan?' Maar ze schreeuwden nog harder: 'Kruisig Hem!'

Samenzang: Liedboek 178: 1, 6, 7 en 8 – Jezus moet lijden om de wet te vervullen

1. Jezus, om uw lijden groot,
om uw leven en uw dood

die volbrengen 't recht van God,
Kyrie eleison.

6.Om het zwijgen, het geduld,
waarmee Gij de wet vervult,
als men vrucht'loos zoekt naar schuld,
Kyrie eleison.

7.Om het woord van god'lijk recht
dat Gij tot uw rechters zegt,
zelf hebt G'uw geding beslecht,
Kyrie eleison.

8.Om de doornen van uw kroon,
om de gees'ling en de hoon,
roepen wij, o Mensenzoon,
Kyrie eleison.

Gebed

Bijbellezing: Romeinen 8: 3-4 (NBV21) – *Christus vervult de eis van de wet*
³ Want waartoe de wet niet in staat was, machteloos als hij was door onze aardse natuur, dat heeft God tot stand gebracht. Vanwege de zonde heeft Hij zijn eigen Zoon als mens in dit zondige bestaan gestuurd; zo heeft Hij in dit bestaan met de zonde afgerekend, ⁴ opdat alles wat de wet eist in ons tot vervulling wordt gebracht. Wij leven immers niet volgens aardse maatstaven, maar volgens die van de Geest.

Samenzang: Liedboek 182: 2 en 4 – *Onschuldig geleden, om onze schuld*

2.Gij die alles hebt gedragen
al de haat en al de hoon,
die beschimpt wordt en geslagen,
Gij rechtvaardig, Gij Gods Zoon,
als de minste mens gebonden,
aangeklaagd om onze zonde.
Duizend, duizendmaal, o Heer,
zij U daarvoor dank en eer.

4.Alle leed hebt Gij geleden,
Gij gedragen met geduld.
Als een worm zijt Gij vertreden
zonder schuld, om onze schuld,
opdat wij door U verheven
als verlost en zouden leven.

Duizend, duizendmaal, o Heer,
zij U daarvoor dank en eer.

Bijbellezing: Psalm 42: 7-11 (HSV) – Hij verlaten

⁷ Mijn God, mijn ziel buigt zich neer in mij, daarom denk ik aan U vanuit het land van de Jordaan en het Hermongebergte, vanuit het laaggebergte. ⁸ Watervloed roept tot watervloed, terwijl Uw waterkolken bruisen; al Uw baren en Uw golven zijn over mij heen gegaan. ⁹ Maar de HEERE zal overdag Zijn goedertierenheid gebieden; 's nachts zal Zijn lied bij mij zijn, een gebed tot de God van mijn leven. ¹⁰ Ik zeg tegen God: Mijn rots, waarom vergeet U mij? Waarom ga ik in het zwart gehuld, door de onderdrukking van de vijand? ¹¹ Met een doodsteek in mijn beenderen honen mijn tegenstanders mij, omdat zij de hele dag tegen mij zeggen: Waar is uw God?

Samenzang: Psalm 42: 4 (OB)

4. 'k Denk aan U, o God, in 't klagen,
Uit de landstreek der Jordaan;
Van mijn leed doe 'k Hermon wagen;
'k Roep van 't klein gebergte' U aan.
'k Zucht, daar kolk en afgrond loeit,
Daar 't gedruis der waat'ren groeit,
Daar Uw golven, daar Uw baren
Mijn benauwde ziel vervaren.

Stiltemoment

Bijbellezing: Psalm 42: 12 (HSV) – Wij verlost!

¹² Wat buigt u zich neer, mijn ziel, en wat bent u onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem weer loven; Hij is de volkomen verlossing van mijn aangezicht en mijn God.

Samenzang: Psalm 42: 5 (OB)

4. Maar de HEER zal uitkomst geven,
Hij, die 's daags Zijn gunst gebiedt;
'k Zal in dit vertrouwen leven,
En dat melden in mijn lied;
'k Zal Zijn lof zelfs in den nacht
Zingen, daar ik Hem verwacht;
En mijn hart, wat mij moog' treffen,
Tot den God mijns levens heffen.

Gedicht: Hij is bij mij nacht en dag (Paul Gerhard/Ad den Besten)

Als een vogel, die zijn tere
jongen met de vleugels dekt,

zo houdt over mij de Here
zijn beschuttende arm gestrekt.
Alles wendt Hij mij ten goede,
Hij is bij mij nacht en dag,
ja, van voor ik 't licht nog zag,
ben ik veilig in zijn hoede.
Alle dingen hebben tijd,
maar Gods liefde eeuwigheid.

In het duister van de tijden
ben ik nooit alleen geweest,
want God gaf mij ten geleide
op mijn wegen woord en Geest.
Ja, de Heer doet mij geloven,
Hij ontstak in mij het licht
van het innerlijk gezicht,
dat zal dood noch duivel doven.
Alle dingen hebben tijd,
maar Gods liefde eeuwigheid.

Omdat Gij mijn hart doet branden,
omdat Gij mij zo bemint,
hef ik, Heer, tot U mijn handen:
Vader, zie ik ben uw kind.
Wil mij de genade geven,
U te dienen, hier en nu;
God die liefde zijt, aan U
vast te houden, heel mijn leven,
tot ik U na deze tijd
liefheb in der eeuwigheid.

Bijbellezing: Romeinen 8:1 (NBV21) – *Alleen in Hem kunnen wij vrij zijn*

¹ Dus wie in Christus Jezus zijn, worden niet meer veroordeeld. De wet van de Geest die in Christus Jezus leven brengt, heeft u immers bevrijd van de wet van de zonde en de dood.

Samenzang: Liedboek 436: 4, 6 en 7 - *Die mij oordeelt, spreekt mij vrij*

4. Komt gij allen, komt tot Hem.
Weest niet meer bedroefd, verslagen.
Jezus roept u, hoort zijn stem,
Kind'ren van zijn welbehagen,
allen moogt gij tot Hem gaan,
Jezus neemt de zondaars aan.

6.Hoe 't geweten spreekt in mij,
hoe de wet mij aan wil klagen,
Die mij oordeelt, spreekt mij vrij,
Hij heeft zelf mijn schuld gedragen,
en mijn zonden weggedaan,
Jezus neemt de zondaar aan.

7.Jezus neemt de zondaars aan,
mij ook heeft Hij aangenomen,
doet de hemel opengaan.
Tot mijn Heiland mag ik komen,
die mij troost en bij zal staan.
Jezus neemt de zondaars aan.

Muzikaal luistermoment: Zie de mens, die veroordeeld wordt (Sela)

Hier is Hij, de mens, de Zoon van God.
Die in stilte lijdt, veroordeeld wordt.
Wie verheft zijn stem,
komt in opstand voor hem,
op die dag in Jeruzalem?

Hier is Hij, uw koning zonder macht.
Hij, die eens de storm tot stilte bracht.
Wie verheft zijn stem,
komt in opstand voor hem,
op die dag in Jeruzalem?

Heer, vergeef ons en behoed ons
voor de onwil in ons hart.
Om met U te willen lijden,
waar uw lijden ons diep verwacht.

Wie verstaat dit wonderlijk geheim?
Dat niet Hij, maar wij gevangen zijn;
dat ons hart begrijpt waarom Jezus hier lijdt,
die voor ons, onze onschuld, pleit.

Ieder die zijn handen in onschuld wast,
heeft nog niet begrepen wie Jezus was.
Ieder die zijn hart niet aan hem verliest,
begrijpt Gods genade niet.

Gedicht: Dag mens (geschreven en voorgedragen door Hannie Elzerman – van Dijk)

Dag mens

met je onbeantwoorde vragen
met al je zorgen
Ik hoor de storm in je hoofd en hart
Je roept: waar bent U Heer, waar blijft U?

Ik kijk naar je ogen
Lachen ze
Huilen ze
Ben je bang
Ben je moe
Ik hoor je spreken
Ik hoor je wel wat je zegt

Je rug gebogen
Je rent, maar komt niet vooruit
Hoor jij de storm
Voel jij de storm
Zie jij de storm

Weet je van de storm van Pasen
Jezus' gang naar het kruis
Zijn rug gebogen
Dragend onze last
Weet je van de stilte
Toen Jezus zei: het is volbracht?

De wereld zucht en wacht
De wereld wacht op nieuw geluk

Wees stil, laat los
Heer ik kijk naar U
U geeft rust
Door alles heen

Door alles heen
Nog even

Samenzang: Nieuwe Liedboek : 859: 1 en 4 – Uw gericht scheidt licht en zegen

1.Schuldig staan wij voor U, Heer,
schuldig, onweersproken.
Tel de duizendmaal dat wij

U hebben ontbroken.
Zie ons aan: onze naam
had Gij opgeschreven
in uw boek des levens.

4. Onze ontrouw hebt Gij ver
achter U geworpen.
Gij verheft uw aangezicht
als de nieuwe morgen.
Uw gericht, scheidt ons licht,
waar wij onze wegen
kiezen met uw zegen.

Bijbellezing: Romeinen 8: 31-39 (NBV21) – Gode zij dank, Eindelijk vrij!

³¹ Wat moeten wij hier verder over zeggen? Als God voor ons is, wie kan dan tegen ons zijn? ³² Zal Hij, die zijn eigen Zoon niet heeft gespaard, maar Hem omwille van ons allen heeft prijsgegeven, ons dan met Hem ook niet alles schenken? ³³ Wie zal Gods uitverkorenen aanklagen? God zelf spreekt hen vrij. ³⁴ Wie zal hen veroordelen? Christus Jezus, die gestorven is, meer nog, die is opgewekt, zit aan de rechterhand van God en pleit voor ons. ³⁵ Wat zal ons scheiden van de liefde van Christus? Tegenspoed, ellende of vervolging, honger of armoede, gevaar of het zwaard? ³⁶ Er staat geschreven: 'Om U worden wij dag na dag gedood en afgevoerd als schapen voor de slacht.' ³⁷ Maar wij zegevieren in dit alles glansrijk dankzij Hem die ons zijn liefde heeft bewezen. ³⁸ Ik ben ervan overtuigd dat dood noch leven, engelen noch machten noch krachten, heden noch toekomst, ³⁹ hoogte noch diepte, of wat er ook maar in de schepping is, ons zal kunnen scheiden van de liefde van God, die Hij ons bewezen heeft in Christus Jezus, onze Heer.

Samenzang: Psalm 56: 6 (OB)

6. Gij hebt mijn ziel beveiligd voor den dood;
Gij richt mijn voet, dat hij zich nimmer stoot';
Gij zijt voor mij een schild in allen nood;
Gij hebt mijn smart verdreven;
Uw dierb're gunst is m' altoos bijgebleven;
'k Zal, voor Gods oog, naar Zijn bevelen leven;
Zo word' door mij Zijn naam altoos verheven;
Zo word' Zijn lof vergroot.

Afsluitende zegenbede:

Wij loven de Almachtige God die ons vrijspreekt en kiezen onze wegen onder Zijn zegen.

Wilt u de kerk in stilte verlaten?

Woensdag 27 maart 2024

De wonderlijke ruil: Hij de vloek – Wij de zegen.

Stilte bij binnenkomst

Inleidend orgelspel

Hij heeft zelfs Zijn gezegend lichaam aan het kruis laten nagelen, opdat Hij het handschrift van onze zonden daaraan zou hechten. Zo heeft Hij onze vloek op Zich geladen, opdat Hij ons met Zijn zegen zou vervullen.

Gebed

Samenzang: Liedboek 177: 3 en 6

3.O, allerheiligst, onuitspreeklijk wonder:
de Rechter zelf gaat aan het recht ten onder.
O wreed geding; wie kan geheel doorgronden
de vloek der zonden.

6.Daar G' U voor mij hebt in de dood gegeven,
hoe zou ik naar mijn eigen wil nog leven?
Zou ik aan U voor zulk een bitter lijden,
mijn hart niet wijden?

Bijbellezing: Jeremia 17: 5 - 8 (HSV)

⁵ Zo zegt de HEERE: Vervloekt is de man die vertrouwt op een mens, en die een schepsel tot zijn arm stelt, terwijl zijn hart van de HEERE afwijkt. ⁶ Hij zal zijn als een kale struik in de vlakke, die het niet ziet wanneer het goede komt: hij verblijft op de droogste plekken in de woestijn, in zilt en onbewoond land. ⁷ Gezegend is de man die op de HEERE vertrouwt, wiens vertrouwen de HEERE is. ⁸ Hij zal zijn als een boom, die bij water geplant is, en die zijn wortels laat uitlopen bij een waterloop. Hij merkt het niet als er hitte komt, zijn blad blijft groen. Een jaar van droogte deert hem niet, en hij houdt niet op vrucht te dragen.

Samenzang: Psalm 1:2 (NB)

2.Hij is zoals een boom die is geplant
in goede grond, dicht bij de waterkant.
Wanneer het tijd is zal hij vruchten dragen.
Zijn blad verdort zelfs niet op hete dagen.
Hij groeit en bloeit bij alles wat hij doet.
Wat hij ook onderneemt, het lukt hem goed.

Vloek

Vloek betekent in dit gedeelte uit het Avondmaalsformulier wat anders dan grof taalgebruik of Gods Naam lasteren. Vloek is in alle opzichten het tegenovergestelde van de zegen. Jeremia geeft dit aan met de beelden van een dorre struik (een vervloekt leven) en een bloeiende boom (een gezegend leven). Terwijl de zegen welzijn, geluk en leven bevordert, brengt de vloek afbraak en dood.

Wij mensen redden het niet, want de minste wetsovertreding stelt ons al schuldig, brengt ons al onder de vloek. Maar Jezus redt ons, door op de plaats te gaan staan waar de vloek zijn verwoestend werk verricht. Hij is geworden wat wij waren: Hij werd een vervloekte, opdat wij zouden delen in Zijn zegen.

Samenzang: Liedboek 192: 1 en 4

1.O kostbaar kruis, o wonder Gods,
waaraan de Prins der glorie stierf;
ik wil om U zijn zonder trots,
ik acht verlies wat ik verwierf.

4.Het rode bloed, zijn koningskleed
bedekt het schandelijke kruis,
dat wordt door alles wat Hij leed
de levensboom van 't paradijs.

Lezing:

De Heidelbergse Catechismus wijst ons in Zondag 15 erop dat 'Jezus in Zijn bitter lijden heel de tijd van Zijn leven, maar in het bijzonder aan het vloekhout van het kruis de toorn van God tegen de zonde van het ganse menselijke geslacht gedragen heeft'.

Waarom heeft Jezus heel Zijn leven en vooral aan het eind ervan geleden?

Omdat alle mensen zondaren zijn, roepen zij allen de toorn en vloek van God op. Om de toorn van God tegen het hele menselijk geslacht te dragen, heeft Jezus geleden. Om mij te verlossen van de eeuwige straf, van de vloek, En om mij het eeuwige leven, de zegen te geven.

Heeft het een bijzondere betekenis dat Jezus aan het kruis is gestorven?

Ja, de dood aan het kruis was door God vervloekt. Daardoor is het zeker dat Jezus de vloek, die ik verdien, voor mij heeft gedragen.

Samenzang: Johannes de Heer 836: 1

1.Op die heuvel daarginds stond een ruwhouten kruis,
het symbool van vervloeking en schuld.
Maar dat kruis werd de mens,
tot het kostbaarst kleinood,

daar Gods wet aan dat hout werd vervuld.
'k Klem mij daarom aan Golgotha's kruis,
tot de Heer komt en met Hem het loon,
als die grote dag aanbreekt en Hij ons dat kruis,
eens verwisselt voor d'eeuwigheidskroon.

Bijbellezing: Johannes 19: 16 en 17 (HSV)

¹⁶ Toen leverde hij Hem dan aan hen over om gekruisigd te worden. En zij namen Jezus mee en leidden Hem weg. ¹⁷ En terwijl Hij Zijn kruis droeg, ging Hij de stad uit naar de plaats die Schedelplaats genoemd wordt en in het Hebreeuws Golgotha.

Samenzang: Opwekking 614 (het eerste gedeelte)

Zie hoe Jezus daar loopt in Jeruzalem
Met een kruis op zijn rug
En een doornenkroon
Hoor de menigte schreeuwt en roept
'Kruisigt Hem'
Zo gaf God zijn eigen Zoon

Zie het Lam aan het kruis
Daar op Golgotha
Als de koning der Joden wordt hij veracht
Zie de liefde voor ons in zijn ogen staan
Als hij roept 'Het is volbracht'

Ja ik dank U voor uw genade o Heer
Dat U het kruis voor mij droeg
U bewijst uw genade aan mij telkens weer
Uw genade is mij genoeg
Uw genade is mij genoeg

Gedicht: Om dit schandhout (S.de Vries)

Om dit schandhout van het lijden,
deze last zwaar op de rug,
levensboom voor jood en heiden,
bloeiend hout vol goede vrucht,
zie mij, smekeling, hier staan,
zie mij met ontferming aan!

Bijbellezing: Joh 19: 18 - 22 (HSV)

¹⁸ Daar kruisigden zij Hem en met Hem twee anderen, aan elke kant één, en Jezus in het midden. ¹⁹ En Pilatus schreef ook een opschrift en zette dat op het kruis; en er was geschreven: JEZUS DE NAZARENER, DE KONING VAN DE JODEN.

²⁰ Dit opschrift dan lazen velen van de Joden, want de plaats waar Jezus gekruisigd werd, was dicht bij de stad; en het was geschreven in het Hebreeuws, in het Grieks en in het Latijn. ²¹ De overpriesters van de Joden dan zeiden tegen Pilatus: Schrijf niet: De Koning van de Joden, maar dat Hij gezegd heeft: Ik ben de Koning van de Joden. ²² Pilatus antwoordde: Wat ik geschreven heb, heb ik geschreven.

Samenzang: Gezang 45: 2 (Hervormde Bundel 1938)

2. Mijn Verlosser hangt aan 't kruis,
en Hij hangt er mijnentwegen,
mij ten zegen.
Van de vloek maakt Hij mij vrij,
en Zijn sterven zaligt mij.

Bijbellezing: Galaten 3: 8 - 14 (HSV)

⁸ En de Schrift, die voorzag dat God uit het geloof de heidenen zou rechtvaardigen, verkondigde eertijds aan Abraham het Evangelie: In u zullen al de volken gezegend worden. ⁹ Daarom worden zij die uit het geloof zijn, gezegend samen met de gelovige Abraham. ¹⁰ Want allen die uit de werken van de wet zijn, zijn onder de vloek. Er staat immers geschreven: Vervloekt is ieder die niet blijft bij alles wat geschreven staat in het boek van de wet, om dat te doen. ¹¹ En dat door de wet niemand gerechtvaardigd wordt voor God, is duidelijk, want de rechtvaardige zal uit het geloof leven. ¹² Maar voor de wet is het niet: uit geloof, maar: De mens die deze dingen doet, zal daardoor leven. ¹³ Christus heeft ons vrijgekocht van de vloek van de wet door voor ons een vloek te worden, want er staat geschreven: Vervloekt is ieder die aan een hout hangt, ¹⁴ opdat de zegen van Abraham in Christus Jezus tot de heidenen zou komen, en opdat wij de belofte van de Geest zouden ontvangen door het geloof.

Goddelijke ruil

Paulus verwijst hier naar het boek Deuteronomium, en citeert uit de wet van Mozes. In dit gedeelte zegt God dat iedereen die wordt gedood door ophanging aan een boom, onder een vloek komt (het woord boom of 'het hout' verwijst natuurlijk naar het kruis). Het bewijs dat iemand onder de vloek komt, wordt dus geleverd doordat deze persoon aan het hout hangt.

Om ons van de vloek van de wet te bevrijden, werd Christus tot een vloek voor ons. Dit werd zichtbaar geïllustreerd doordat Hij aan het kruis hing. Het was nodig dat Jezus een vloek werd, omdat de vloek van God zich richt op alle zonde en ongehoorzaamheid. Het geheim van wat er plaatsvond aan het kruis is dat er een goddelijke omwisseling plaatsvond – een ruil. Jezus werd een vloek – Hij droeg de vloek die werd veroorzaakt door de zonde en ongehoorzaamheid – opdat wij, in ruil daarvoor, door geloof in Hem, toegang zouden hebben tot de zegen die het gevolg was van zijn zondeloze gehoorzaamheid.

Stiltemoment

Jezus, dank U voor uw werk aan het kruis. Dank U Jezus dat U tot een vloek werd, om mij te bevrijden van de vloek van de wet. Heer, leer mij om elke dag te leven in de vrijheid en de zegen die u voor mij bewerkte. Jezus werd tot een vloek gemaakt, opdat ik de zegen zou ontvangen.

Samenzang: Weerklank 380: 3 en 6

3. Alleen Zijn lijden geeft aan God voldoening,
biedt voor de schuld van ieder mens voldoening,
verlost ons van het eeuwige verdoemen.

Elk moet Hem roemen.

6. Jezus is aan 't vervloekte kruis geslagen,
heeft zo voor mij de vloek van God gedragen,
Zijn lijdensweg wordt mij een bron van zegen
op al mijn wegen.

Gedicht: In het kruis zal 'k eeuwig roemen (Isaac da Costa)

In het kruis zal 'k eeuwig roemen!
en geen wet zal mij verdoemen;
Christus droeg de vloek voor mij!
Christus is voor mij gestorven,
heeft genâ voor mij verworven;
'k ben van dood en zonde vrij!

Goede Vrijdag?

Hoe gewoon is het voor ons om te spreken over 'Goede Vrijdag', maar... wat is er goed te noemen daar bij Jezus op Golgotha? Immers, er hangt een Onschuldige aan het kruis.

Waarom spreken we dan toch over 'Goede' Vrijdag? Vanwege de Grote Ruil: Zo heeft Hij onze vloek op Zich geladen, opdat Hij ons met Zijn zegen zou vervullen. Hij heeft Zich met lichaam en ziel aan het kruishout tot in de allerdiepste smaad en in de angst der hel vernederd, opdat wij in Gods nabijheid zouden verkeren en door Hem nooit meer verlaten zouden worden.' Daarom spreken we van een Goede Vrijdag. Het Goede op die dag komt niet van ons, maar van Jezus. Zijn offer was volkomen. Het is echt helemaal volbracht, zodat een ieder die dat gelooft, niet leeft onder de vloek, maar gezegend is en een eeuwig leven heeft.

Instrumentaal luistermoment: Zo lief had God de Vader ons. (Sela)

Zo lief had God de Vader ons,
dat Hij zijn eigen Zoon zond
tot heil van ons gebroken hart,
omdat Hij ons zo kostbaar vond.
Hoe diep en schrijnend was Gods pijn

toen Hij zijn Zoon zo lijden zag;
toch is het Jezus' bloed dat ons
weer dicht in zijn nabijheid bracht.

O zie de mens daar aan het kruis,
met al mijn schuld beladen;
beschaamd hoor ik mijn eigen stem
Hem loochenen en smaden.
Het was mijn zonde die Hij droeg,
totdat Hij riep: 'Het is volbracht!';
zijn laatste adem bracht mij hoop,
zijn sterven werd mijn levenskracht.

Ik roem niet meer in eigen kracht,
in gaven, in wat wijsheid is;
ik roem alleen nog in de Heer,
zijn dood en zijn verrijzenis.
Hoe zou ik delen in zijn loon,
de zege die Hij heeft behaald?
Maar dit weet ik met heel mijn hart:
zijn offer heeft mijn schuld betaald.

Gedicht: Altijd Dezelfde (auteur onbekend)

U verandert de kleur van mijn dag.
U verandert een traan in een lach.
U verandert het kwade in goed.
U verandert mijn angsten in moed.

U blijft altijd dezelfde:
eeuwige God,
die de toekomst overziet.
U mijn rots als ik wankel,
mijn hoop en anker,
uw trouw verandert niet.

U verandert gevangen in vrij.
U verandert geen ander maar mij.
U verandert het donker in licht.
U verandert mijn blind zijn in zicht.

Maar ik leef in de schaduw van de tijd
en een regen van tranen, die verkillend en koud
mij doet roepen naar God, die de vloek in een zegen
verandert, mij eeuwig vasthoudt.

Maar ik treed uit de schaduw in het licht
van een toekomst vol vrede, die zich spoedig ontvouwt;
mij doet uitzien naar God, die eens onheil in zegen
verandert, mij eeuwig vasthoudt.

Bijbellezing: Numeri 6: 24 - 26 (HSV)

²⁴ De HEERE zegene u en behoede u!

²⁵ De HEERE doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig!

²⁶ De HEERE verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede!

Samenzang: Afsluitende zegenbede uit Psalm 134:3 (OB)

3. Dat 's HEEREN zegen op u daal';

Zijn gunst uit Sion u bestraal'.

Hij schiep 't heelal, Zijn Naam ter eer:

Looft, looft dan aller heren HEER'!

Wilt u de kerk in stilte verlaten?

Donderdag 28 maart 2024

De wonderlijke ruil: Hij verlaten – Wij nooit meer verlaten

Stilte bij binnenkomst

Inleidend orgelspel en zang

Waarom hebt Gij Mij verlaten? Opdat wij in Gods nabijheid zouden verkeren en door Hem nooit meer verlaten zouden worden.

Samenzang: Weerklank 140: 5, 6, 7 en 8 - Als ik in gedachten sta

5. Hoor ik, hoe Hij klaagde, dat
Hem zijn God verlaten had,
'k weet dan, wat mij ook ontvall',
God mij nooit verlaten zal!

6. Hoor ik hoe Hij riep: 'Mij dorst!'
Dan roep ik: 'O Levensvorst,
U nam zelf de bittre dronk,
Die aan ons verzoening schonk

7. Op zijn kreet: 'Het is volbracht!'
Antwoord mijn aanbidding zacht:
'Jezus, ook voor mij verwierf
U verlossing, toe U stierf.'

8. Hoor ik, hoe het laatst van al
Hij zijn geest aan God beval,
Dan weet ik mijn geest en lot
In de handen van mijn God.

Gebed

Bijbellezing: Markus 15: 33 - 41 (HSV) - De duisternis op Golgotha

³³ En toen het zesde uur gekomen was, kwam er duisternis over heel de aarde, tot het negende uur toe. ³⁴ En op het negende uur riep Jezus met luide stem: ELOÏ, ELOÏ, LAMA SABACHTANI, dat is vertaald: Mijn God, Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?

³⁵ En sommigen van hen die daarbij stonden en *dit* hoorden, zeiden: Zie, Hij roept Elia. ³⁶ En er snelde iemand toe, vulde een spons met zure wijn, stak die op een rietstok en gaf Hem te drinken, en hij zei: Houd op, laten wij zien of Elia komt om Hem er af te nemen.

³⁷ En roepend met luide stem gaf Jezus de geest. ³⁸ En het voorhangsel van de tempel scheurde in tweeën, van boven tot beneden. ³⁹ En de hoofdman over

honderd die daarbij stond, tegenover Hem, en zag dat Hij zo roepend de geest gegeven had, zei: Werkelijk, deze Mens was Gods Zoon! ⁴⁰ En er waren *daar* ook vrouwen, die uit de verte toekeken; onder hen waren ook Maria Magdalena, en Maria, de moeder van Jakobus de kleine en van Joses, en Salome, ⁴¹ die, ook toen Hij in Galilea was, Hem gevolgd waren en gediend hadden, en veel andere *vrouwen* die met Hem naar Jeruzalem opgegaan waren.

Bijbellezing: Enkele verzen uit Psalm 22 (HSV)

² Mijn God, mijn God, waarom hebt U mij verlaten,
bent U ver van mijn verlossing, *van* de woorden van mijn jammerklacht?

³ Mijn God, ik roep overdag, maar U antwoordt niet, en 's nachts, maar ik vind geen stilte.

⁷ Maar ik ben een worm en geen man, een smaad van mensen en veracht door het volk.

⁸ Allen die mij zien, bespotten mij; zij trekken de lippen op, zij schudden het hoofd *en zeggen*:

⁹ Hij heeft *zijn zaak* op de HEERE gewenteld – laat Die hem bevrijden! Laat Die hem redden, als Hij hem genegen is.

^{17b} ... zij hebben mijn handen en mijn voeten doorboord.

¹⁸ Al mijn beenderen zou ik kunnen tellen; en zij, zij zien het aan, zij kijken naar mij.

¹⁹ Zij verdelen mijn kleding onder elkaar en werpen het lot om mijn gewaad.

²⁵ Want Hij heeft de ellendige in zijn ellende niet veracht en niet verafschuwd; Hij heeft Zijn aangezicht niet voor hem verborgen, maar Hij heeft gehoord, toen hij tot Hem riep.

Samenzang: Psalm 22: 1 en 9 (OB)

1. Mijn God, Mijn God, waarom verlaat Gij Mij
En redt Mij niet, terwijl Ik zwoeg en strij'
en brullend klaag in d' angsten, die Ik lij',
dus fel geslagen?

't Zij Ik, Mijn God, bij dag moog' bitter klagen,
Gij antwoordt niet;

't zij Ik des nachts moog' kermen,
Ik heb geen rust, ook vind Ik geen ontfermen
In Mijn verdriet.

9. Mijn beend'ren kan Ik tellen, één voor één;
hun boos gezicht beschouwt dit weltevreên,
z' ontzien zich niet, om met Mijn tegenheên
hun geest te streen,

en onder zich Mijn kleed'ren te verdelen;
verhard in 't kwaad,
kan hun geen spel verdrieten:
zij werpen 't lot, wat ieder zal genieten,
van Mijn gewaad.

Gedicht: 't Geheim (Joke van Sliedregt)

Ik zie Hem staan,
een mens zoals wij allen,
en toch is Hij
de Zoon van God...
Zou Hij nu nooit eens
stil z'n vuisten willen ballen,
als Hij het voorwerp is
van hoon en spot?

Ik zie Hem gaan,
de kruisdood tegemoet,
Hij weet welk lijden
Hem te wachten staat...
Zou Hem nu niet
ontzinken alle moed
nu zélfs Zijn Vader
Hem verlaten gaat?

Ik zie Hem hangen
aan het schand'lijk hout,
stil en gewillig
als een lam geslacht...
Zoals Hij Zich Zijn
vader toevertrouwt,
is dát 't geheim hoe
Hij Zijn werk volbracht...?

Samenzang: Johannes de Heer 150: 2 en 3 – Welk een vriend

2. Leidt de weg soms door verzoeking,
Dat ons hart in 't strijduur beeft,
Gaan wij dan met al ons strijden
Tot Hem, die verlossing geeft.
Kan een vriend ooit trouwer wezen,
Dan Hij die ons lijden draagt?
Jezus biedt ons aan genezing,
Hij alleen is 't, die ons schraagt.

3. Zijn wij zwak, belast, beladen,
En ter neêr gedrukt door zorg!
Dierbr'e Heiland! onze Toevlucht!
Gij zijt onze Hulp en Borg!
Als soms vrienden ons verlaten,
Gaan wij biddend tot den Heer,
In Zijn armen zijn wij veilig,
Hij verlaat ons nimmermeer..

Bijbellezing: Johannes 19: 28 - 35 – *Jezus' dood*

²⁸ Hierna zei Jezus, omdat Hij wist dat nu alles volbracht was, opdat het Schriftwoord vervuld zou worden: Ik heb dorst! ²⁹ Er stond dan een kruik vol zure wijn en ze vulden een spons met zure wijn, omwikkelden *die* met hysop en brachten die aan Zijn mond. ³⁰ Toen Jezus dan de zure wijn genomen had, zei Hij: Het is volbracht! En Hij boog het hoofd en gaf de geest.

³¹ Opdat de lichamen niet aan het kruis zouden blijven op de sabbat, omdat het de voorbereiding was (want de dag van die sabbat was een grote *dag*), vroegen de Joden dan aan Pilatus of hun benen gebroken en zij weggenomen mochten worden. ³² De soldaten dan kwamen en braken wel de benen van de eerste en van de ander die met Hem gekruisigd was, ³³ maar toen zij bij Jezus kwamen en zagen dat Hij al gestorven was, braken zij Zijn benen niet. ³⁴ Maar een van de soldaten stak met een speer in Zijn zij en meteen kwam er bloed en water uit. ³⁵ En die het gezien heeft, die getuigt ervan, en zijn getuigenis is waar, en hij weet dat hij de waarheid spreekt, opdat ook u gelooft.

Samenzang: Het gebed des Heeren: 6 en 10

6. Vergeef ons onze schulden, HEER;	10. Ja, Amen, trouwe Vader, ja;
Wij schonden al te snood Uw eer;	Wij maken staat op Uw genâ.
De boosheid kleeft ons altijd aan;	Ons hart, o God, die alles ziet,
Wie onzer zou voor U bestaan,	Veroordeelt ons in 't naad'ren niet;
Had Jezus niet voor ons geleên?	Het zegt, daar G' op ons bidden let,
Wij schelden kwijt, die ons misdeên.	Gelovig Amen op 't gebed.

Gedicht: (*Van R.M. MacCheyne, vertaald door ds. C.J. Meeuse*)

Eens was ik een vreemd'ling van God en gena,
'k gevoelde geen schuld en zei niet: ik verga!
Al spraken mijn vrienden van Christus in smart,
de HEERE onze Gerechtigheid, Hij was niets voor mijn hart.

Ik las met vermaak, voor mijn rust of mijn plicht,
Jesaja tot lering, Johannes voor licht;
maar ook als zij spraken van 't bloed aan het hout,
de HEERE onze Gerechtigheid, liet mijn hart nog koud.

Zoals Sions dochter, tot wenen gereed,
zo weende ook ik bij het zien van Zijn leed;
maar zag niet dat ik, in mijn zonden zo slecht,
de HEERE. onze Gerechtigheid, aan het kruis had gehecht.

Toen vrije genade mij riep tot het licht,
toen zag, door Gods wet, ik de dood in 't gezicht,
geen toevlucht, geen rust in mijzelf kon er zijn,
de HEERE onze Gerechtigheid, moest mijn Heiland zijn.

Mijn angsten verdwenen, voor Zijn zoete Naam;
mijn schuld en mijn schrik, die verdreef Hij bekwaam;
Ik dronk uit de Bron, levenggevend en vrij
de HEERE onze Gerechtigheid. Hij is alles voor mij.

De HEERE onze Gerechtigheid! Mijn heerlijkste roem
De HEERE onze Gerechtigheid! Niets dat mij verdoem!;
In U triomfeer ik ter zee en in 't veld,
mijn Kabel, mijn Anker, mijn Harnas en Held!

Betreed ik het dal van de schaduw des doods,
dan baant mij dit wachtwoord een weg - o, hoe groots!!!
Dan zal, als mijn God mij bevrijdt van mijn pijn,
de HEERE onze Gerechtigheid, Hij mijn stervenslied zijn!

Stilte moment

Muzikaal luistermoment

Afsluitende zegenbede:

Ga met Gods vrede
Deel in Zijn zegen
Leef uit Zijn volheid en kracht
Durf te geloven
Blijf op Hem hopen
leef je geloof elke dag!

Wilt u de kerk in stilte verlaten?

